

Verslag VLEVA-ontbijtsessie 10 maart 2020

De Europese klimaatwet

De Commissie presenteerde op 4 maart 2020 haar voorstel voor [Europese klimaatwet](#). Hiermee verankert ze het politieke engagement van de EU om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn in wetgeving. Het voorstel kadert in de [EU Green Deal](#), de nieuwe EU-groeistrategie die de Europese Unie in staat moet stellen om van Europa het eerste klimaatneutrale continent ter wereld te maken.

In zijn brugfunctie tussen middenveld en Europese instellingen vindt VLEVA het belangrijk om Vlaamse stakeholders goed te informeren, zodat ze hun stem kunnen laten gelden in het debat. Vandaar organiseerde VLEVA deze ontbijtsessie waarop Sophie Heyde van de Europese Commissie de eerste klimaatwet voorstelde. Zij is juridisch beleidsmedewerker bij DG CLIMA en werkte mee aan het opstellen van de klimaatwet.

Hierna volgt een verslag van de presentatie en Q&A.

De Europese klimaatwet- een overzicht, Sophie Heyde

Graag verwijzen we hier naar de **10 slides** in bijlage, waarin mevrouw Heyde het voorstel van **klimaatwet helder en overzichtelijk samengevat** heeft.

Enkele aanvullingen

- De klimaatwet neemt de vorm van een 'verordening' aan
- Het betreft een Unie-brede doelstelling, dus geen percentages per lidstaat
- Het voorstel doelt op de hele economie,
- Geen nieuwe rapporteringen nodig door lidstaten, Governance proces voor nationale energie- en klimaatplannen (NECP) kan hier gebruikt worden met gerichte amendementen.
- Wat de participatie van burgers aan het debat rond klimaatverandering betreft verwees Mevr. Heyde naar de [publieke consultatie over het Europees klimaatpact](#) die samen met de klimaatwet is gelanceerd.

Vragen & antwoorden (Q&A)

- **Essencia: Wat is de timing van de klimaatwet zelf? Zal er bij de impact assessments ook rekening gehouden worden met wat de niet- EU landen doen?**

Heyde: Wat betreft de eerste vraag, dat is moeilijk te voorspellen. Dit hangt af van de onderhandelingen met de Raad en het Europees Parlement (EP). Van het EP hebben we gehoord dat het snel wilt handelen, voor juni al een positie in de ENVI commissie bepalen en in de plenaire deze zomer haar algemene positie bepalen. Van de Raad weten we dat het Kroatisch voorzitterschap er ook snel aan de slag mee wil. Er staan al Raadswerkgroepen gepland en het staat naar verwachting op de agenda voor de Raad milieu in juni. Maar alles hangt af van de onderhandelingen. Het zou mooi zijn moest er over de 2030 doelstellingen een akkoord zijn voor de klimaatconferentie in Glasglow (COP26), die plaatsvindt van 9-19 november 2020. Voor de tweede vraag: internationaal is natuurlijk een belangrijke dimensie, dus er zal daar zeker aandacht voor zijn, maar het zal afhangen van het precieze voorstel hoe daar mee om wordt gegaan.

- **Vlaamse Milieumaatschappij: Twee vragen in verband met de nieuwe adaptatiestrategie. Hoe hoog is de ambitie om hierbij ook rekening te houden met aanpalend beleid (landbouw, waterbeleid)? En in welke mate gaat er wat betreft adaptatie ook rekening worden gehouden met biodiversiteit?**

Heyde: We hebben al een evaluatie van de adaptatiestrategie gedaan, waaruit blijkt dat een aantal zaken goed werken maar dat we wel echt verder zullen moeten gaan. We gaan hierin wel echt een nieuwe strategie voor voorstellen. Maar op dit moment kan ik daar niet veel meer over zeggen, helaas.

- **Wat is precies het verschil tussen Just Transition Mechanism en Just Transition Fund?**

Heyde: Het Just Transition Mechanism is breder en het fonds maakt daar een deel van uit.

- **Wat zit er (wat het financiële aspect betreft) meer in de klimaatwet dan in de Green Deal?**

Heyde: De klimaatwet bevat zelf geen financieringsinstrumenten, deze is louter gericht op de doelstellingen. Er zullen heel wat investeringen nodig zijn om de doelstellingen van de klimaatwet te behalen, maar deze zijn niet vastgelegd in de klimaatwet zelf. Hier zijn andere mechanismen voor.

- **SERV: Zijn er op Europees niveau nieuwe of bijkomende procedures of instrumenten om bij te dragen tot die maatschappelijke draagbaarheid en participatie?**

Heyde: Publieke consultatie is inderdaad heel belangrijk. In dat opzicht is er nu het klimaatpact waarvoor we de publieke consultatie gepubliceerd hebben. Dit is een

initiatief om meer publieke inmenging te krijgen. Hoe we dat precies gaan vormgeven, hangt af van de respons op onze publieke consultatie. Het voorstel zelf wijzigt geen andere vormen van publieke consultatie, het is additioneel en specifiek voor klimaat. Eind van het jaar zou het pact vorm moeten krijgen.

- **Wat tot en met 2030? De klimaatwet is vooral gericht op lange termijn en focust zich op 2030 en 2050. Maar als de volgende 10 jaar cruciaal zijn en ons nationaal klimaatplan ligt nog op de oude doelstellingen, hoe gaan we ervoor zorgen dat we de doelstellingen halen?**

Heyde: De de klimaatwet bepaalt dat de Europese Commissie (EC) een voorstel zal doen voor nieuwe 2030 doelstellingen. De klimaatwet kan dan worden aangepast. Vervolgens kan de EC midden 2021 herzieningen voorstellen van bijvoorbeeld de effort sharing regulation, de verordening inzake land use, land use change and forestry en de EU ETS richtlijn. Het verhogen van de 2030 ambitie komt in de zomer na een impact assessment die daarover wordt uitgewerkt en dit alles zal worden meegenomen in de updates van de nationale klimaatplannen. Dan moeten de lidstaten hiermee aan de slag in hun eigen klimaatplan. Vanaf 2023 moeten we kijken naar de voortgang naar klimaatneutraliteit tegen 2050, de 2030 doelstellingen zullen daar belangrijk voor zijn.

- **Stibbe, advocatenkantoor: De EC heeft de bevoegdheid om de plannen van nationale lidstaten te beoordelen en eventueel bijkomende inspanningen te eisen. Tegelijk zien we dat nationale rechters worden gevraagd om te oordelen of de inspanningen van de lidstaten voldoende zijn. Zo bestaan er eigenlijk 2 rechters, wie primeert volgens u?**

Heyde: Ik zou de EC niet als rechter omschrijven, maar ze speelt inderdaad zeker een rol. Echter bij de EC is het eerder een overlegproces waarbij niets zomaar wordt opgelegd (wel dialoog en aanbevelingen onder de Governance verordening). De EC kijkt specifiek naar de effort sharing- doelstellingen en de nationale rechters kijken veel breder.

- **Departement omgeving: Kan u wat meer uitleg geven waarom niet gekozen is voor een 2040 doelstelling?**

Heyde: We hebben er bij dit voorstel voor gekozen om de doelstelling voor 2050 om te zetten in wetgeving (omdat de Raad en het EP daarachter stonden). Voor 2030 gebeurt er eerst een impact assessment, maar de wet zal uiteindelijk wel 2030 doelstellingen bevatten. Er zijn geen doelstellingen voor 2040 opgenomen, anders zou er ook een impact assessment uitgevoerd moeten worden en we focussen nu op die van 2050 (waarvoor dat assessment wel is uitgevoerd) . Het is afwachten wat de Raad en het EP hierbij voorstellen.

- **OVAM: Zijn er al plannen over hoe andere beleidsdomeinen gaan moeten bijdragen aan de doelstellingen van de klimaatwet? Bv. bijdrage van circulaire economie aan klimaatneutraliteit.**

Heyde: Het klopt inderdaad zoals meegedeeld in de mededeling omtrent de Green Deal dat

andere beleidsdomeinen en initiatieven moeten bijdragen aan de doelstellingen. Bij elk nieuw voorstel dat de EC uitbrengt moet er in de impact assessment specifiek gekeken worden naar hoe het bijdraagt tot klimaatneutraliteit. Bij het actieplan circulaire economie zal dit zeker een belangrijk aspect zijn. Wat daar precies zal instaan kan ik nog niet vertellen. Ook met de nieuwe structuur van de EC, denk aan de rol van Frans Timmermans als uitvoerend Vicevoorzitter voor de Europese Green Deal, heeft men geprobeerd dit mee vorm te geven.

- **In verband met de impact assessments, verloopt alles via DG CLIMA?**

Heyde: Dit moet nog uitgewerkt worden. Er is wel interservice consultatie tussen relevante

DG's in kader van impact assessments.

- **Stad Gent: Is de rol van steden vastgelegd in deze klimaatwet (gezien zij vaak een voortrekkersrol spelen)?**

Heyde: De klimaatwet bevat geen bepalingen specifiek op steden gericht, maar met het klimaatpact is het de bedoeling om steden actief te betrekken, zodat succesvolle initiatieven onder de aandacht worden gebracht. Het klimaatpact kan een belangrijke rol spelen om deze te bundelen, contacten te leggen en best practices uit te wisselen.

- **Enkele grote lidstaten in Europa hebben nog steeds geen werk gemaakt van hun nationaal klimaat- en energieplan, hoewel de deadline al meer dan een maand verstreken is, wat is de standaard van de EC ten aanzien van deze achterstand? Hoe gaan de impact assessments participatief in overleg gaan met stakeholders (om zo zeker sociale cohesie niet te vergeten)?**

Heyde: Het klopt dat een aantal landen zoals Frankrijk en Spanje nog geen definitief plan hebben ingediend. Dit zijn paradoxaal soms ook landen die vragen om hogere ambities. We blijven dit onder de aandacht brengen en volgen het verder op.

Wat de tweede vraag betreft, we zullen op korte termijn een inception impact assessment publiceren die openstaat voor feedback van stakeholders.

- **Geven de gedelegeerde handelingen de mogelijkheid sneller wijzigingen door te voeren aan bepaalde sectorale wetgeving?**

Heyde: Ik denk niet dat dit zal kunnen, het voorstel van de EC moet nog worden onderhandeld met de Raad en het EP en gepubliceerd worden. Pas daarna heeft de EC de bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen. De gedelegeerde handelingen zou het traject naar klimaatneutraliteit vaststellen en nagaan of meer maatregelen nodig zijn en om te kijken waar we al staan. De Commissie heeft aangegeven om tegen juni 2021 alle relevante gerelateerde beleidsinstrumenten te

beoordelen, om de herziene, ambitieuzere 2030 doelstelling te halen en waar nodig wijzigingen voor te stellen.

- **Huis van de Nederlandse Provincies: Kritische stemmen uit het Europees Parlement zeggen dat gedelegeerde handelingen zouden kunnen gebruik worden voor het vaststellen van doelstellingen.**

Heyde: De Europese Commissie heeft niet bedoeling om de macht naar zich toe te trekken en doelstellingen voor broeikasgassen te stellen. Wel het opvolgen van doelstellingen niet het opstellen van het traject, er wordt in deze nagegaan waar we reeds op de goede weg zijn en waar eventueel aanvullende maatregelen nodig zijn.